Rok 2. № 17. Sosnowiec, sobota 22 stycznia 1927 roku. Cena numeru 10 groszy

EXPRES ZAGŁĘBIA

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY i LITEŘACKI.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 groszy, w tekście 35 groszy, za tekstem 15 groszy. Drobne ogłoszenia po 5—10 groszy za wyraz. Najmniej 1 zł.

Wydawca: Helena Monsiorska.
Redaktor: Wiktor Monsiorski.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 1.50.
Adres redakcji i administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 8. Telefon redakcji i administracji: 4-97, telefon mieszk. redaktora: 6-92, telefon drukarni: 84 Będzin.

Amnestja dla więźniów.

W Dzienniku ustaw nr. 5 z dn. 20 b. m. ogłoszony został dekret prezydenta Rzpltej o zwolnieniu przedterminowem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Skazani na karę pozbawienia wolności mogą być zwolnieni, jeżeli odbyli już dwie trzecie kary, co najmniej jednak 6 miesięcy i przez ten czas prowadzili się dobrze.

Skazani na karę dożywotniego więzienia mogą być zwolnieni, o ile odbyli już przynajmniej 15 lat pozbawienia wolności.

Dotyczy to również przestępców, którym karę śmierci aktem łaski zmieniono na dożywotnie więzienie.

Przedterminowe zwolnienie zarządza i cofa minister sprawiedliwości.

Decyzja jego nie ulega zaskarżeniu.

Dekret wchodzi w życie z dniem 1-go lutego.

Krzyż na księżycu.

Przesądni twierdzą, że będzie wojna.

Onegdaj w godzinach wieczorowych rozeszła się wśród mieszkańców osiedli na Żoliborzu pod Warszawą wieść o niezwykłem zjawisku na niebie.

Ujrzano mianowicie na księżycu wyraźny znak krzyża, co komentowano jako przepowiednię wojny. Ludność tłumnie wyległa z mieszkań, by obserwować złowróżbny znak na niebie.

Niewątpliwie był to wypadek zbiorowej suggestji.

Zwyrodniały zbrodniarz

pastwił się bezecnie nad 13 letnią dziewczyną.

Niejaki Gładysz Stefan 29 letni ślusarz kolejowy w Częstochowie (św. Wlsdysława 22), przed niedawnym czasem przyjął da służby 13 letnią Janinę F. Zwyrodniały ten osobnik żywił wstrętne zamiary względem swej małej służącej, aż wreszcie onegdaj, zakneblowawszy swej ofierze usta, dokonał bezecnego czynu, znęcając się nad dzieckiem.

Policja dowiedziawszy się o tym fakcie w ub. środę kierowała dziewczynę do lekarza, który stwierdził deflorację. Wobec tego zwyrodnialec został aresztowany i osadzony w więzieniu.

Zbrodniarzowi grozi kara do sześciu lat ciężkiego więzienia.

Potężny huragan szaleje w Rosji.

Setki osób znalazło śmierć w zaspach śnieżnych.

MOSKWA, 21.1 (AW) Z Tyflisu donoszą, iż od trzech dni bez przerwy szaleje tam potężny huragan połączony z gwałtownemi zawiejami śnieżnemi. Setki osób znalazło śmierć w zaspach śnieżnych. Wichura wyrządziła poważne szkody w budynkach. Połączenie komunikacyjne przerwane.

Tragiczny wypadek w górach.

3 ludzi i koń padli ofiarą „białej śmierci".

ZAKOPANE, 21.1 (AW) Na drodze z Witowa do doliny Chochołowskiej 3 jadących na furze włościan przysypała lawina śnieżna. Poszukiwania niewracających włościan doprowadziły do odnalezienia miejsca katastrofy. Podróżni wraz z koniem i furą przysypani byli zupełnie śniegiem, jedynie koń oddychając zrobił otwór w śniegu, z którego wydobyło się rżenie. Po odkopaniu stwierdzono iż wszyscy 3 włościanie zamarzli na śmierć, koń zaś zdechł w kilka godzin po wydobyciu na skutek przemarznięcia.

Chamberlain konferuje z Mac Donaldem i Lyod Georgem.

LONDYN, 21.1 (A. W.) Hołdując dawnym zwyczajom, że ważniejsze momenta polityki zagranicznej powinny być omawiane z przywódcami stronnictw opozycyjnych dzisiaj odbyła się konferencja Chamberlaina z Mac Donaldem, oraz przywódcą liberałów Lyod Georgem, na której Chamberlain poinformował ich o zajściach w Chinach.

Pożyczka dla firmy Krupp.

BERLIN, 21.1 (AW) Firma Krupp otrzymała od niemieckiego koncernu bankowego, na czele którego stoi Darmstaedterbank, Nationalbank i Dresdner Bank pożyczkę w wysokości 60 miljonów marek na 6 proc. Część pożyczki 15 miljonów mk. będzie wyłożona w Holandji, reszta zaś w Niemczech. Kurs emisyjny 93 i pół proc.

Zamach na konsulat włoski.

NOWY JORK, 21.1. (AW). W lokalu konsulatu włoskiego w Nowym Jorku podrzucono bombę. Szkody wyrządzone wybuchem nie są wielkie. Przypuszcza się, iż zamach byi wykonany przez przeciwników faszyzmu.

Nadzieje Loyd Georga.

LONDYN, 21.1. (AW). Na odbytem wczoraj wieczorem bankiecie powtórnie obrany na prezesa partji liberalnej Loyd George wygłosił przemówienie w którem dowodził, iż partja przy najbliższych wyborach może oczekiwać poważnego sukcesu wyborczego.

Pamiętniki Benesza.

PRAGA, 21.1. (AW). Dzienniki tutejsze donoszą, że Benesz ukończył już prace nad swemi wspomnieniami wojennemi. Pamiętniki Benesza składają się z dwuch tomów i zawierają dokumenta związane z rewolucją czeską. Książka ukaże się niebawem w druku.

Wycieczka parlamentarzystów czeskich do Polski.

WARSZAWA, 21.1. (AW). Jak się dowiadujemy na marzec projektowaną jest wycieczka parlamentarzystów czechosłowackich do Polski. W sprawie tej odbył konferencję z marszałkiem Ratajem poseł Czechosłowacji p. Flieder.

Szalona burza szalała w Hiszpanji.

WIEDEŃ, 21.1. (AW). „Unitet Presse" donosi z Madrytu, że w Hiszpanji szalała gwałtowna burza i spowodowała uszkodzenia nie tylko przewodów telefonicznych ale i urządzeń kolejowych.

Upadek rządu japońskiego.

TOKIO, 21.1. (AW). Rząd japoński po kilkudniowej debacie parlamentarnej upadł otrzymując votum nieufności.

Niechcą się bratać.

AMSTERDAM, 21.1 (AW) Egzekutywa amsterdamskiej międzynarodówki odrzuciła 12 głosami przeciw 6-ciu wniosek angielskich delegatów w sprawie zwołania konferencji porozumiewawczej przedstawicieli międzynarodówki amsterdamskiej z delegatami sowieckich zw. zawodowych.

Samorząd a oświata powszechna.

Zagadnienie oświaty powszechnej jest jednem z najbardziej związanych z życiem, działalnością i rozwojem samorządu. Jakimże bowiem może być samorząd w społeczeństwie zacofanem kulturalnie, nieoświeconem i ciemnem? Bezwątpienia samorząd takiego społeczeństwa będzie kulał i utykał na każdym kroku swej działalności i nie potrafi godnie odpowiedzieć włożonym nań przez państwo i życie obowiązkom.

Pragnąc stworzyć zdrową i żywotną organizację samorządową, która mogłaby stać się prawdziwą podstawą i komórką ustroju naszego życia publicznego i państwowego—musimy przedewszystkiem otoczyć opieką oświatę i szkolnictwo powszechne. Rozwój oświaty bowiem i podniesienie poziomu wiedzy i kultury w szerokich warstwach ludowych, biorących bezpośredni lub pośredni udział w pracach samorządu, wpłynie najbardziej dodatnio na rezultaty tych prac.

Obecnie posiadamy w państwie naszem przeważnie takich obywateli, którzy zupełnie nie mają o swych prawach i obowiązkach obywatelskich najogólniejszego nawet pojęcia. Zasługują raczej na nazwę mieszkańców tylko, nie zaś obywateli kraju. Wraz z rozwojem oświaty ogólnej wzrastać będzie też obywatelskie uświadomienie tych warstw szerokich.

Naród każdy składa się z poszczególnych jednostek, a od wartości duchowej i fizycznej tych jednostek zależna jest siła i potęga danego narodu. Dla oceny tej siły mniejsze ma daleko znaczenie wysoka wartość kulturalna jednostek lub pewnych tylko nielicznych warstw uprzywilejowanych w narodzie, gdy jednocześnie z tem — masy narodu pogrążone są w ciemnocie i barbarzyństwie.

U nas w Polsce mamy pod tym względem olbrzymie rozpięcie kulturalne pomiędzy wierzchołkami a nizinami narodu. Słusznie szczycimy się rozwojem naszej kultury, nauki i sztuki. Rzeczywiście jakościowo nie ustępujemy w tym względzie innym przodującym narodom, ale ilościowo pod względem kultury i oświaty szerokich mas stoimy na jednym z najniższych poziomów w Europie. Dlatego też przy ocenie ogólnej siły i wartości naszego narodu, gdy na szalę złożymy zasługi wielkich naszych twórców i uczonych, kulturę cienkiej warstwy inteligencji, lecz łącznie z nimi ubóstwo duchowe i kulturalne szerokich mas ludu, to ogólna waga naszego dorobku nieznaczna będzie w porównaniu do siły i wartości innych narodów.

W tem właśnie zjawisku leży tajemnica słabości naszej demokracji i jej niepowodzeń w organizacji życia zbiorowego, w funkcjonowaniu zarówno samorządu lokalnego, jak najwyższych ciał ustawodawczych.

Dopiero wraz z rozwojem oświaty ogólnej i obywatelskiej wśród mas—nastąpi prawdziwy rozwój demokracji w społeczeństwie i rozkwit życia samorządowego. To też w imię tej lepszej przyszłości zdobyć się musimy obecnie na stały i wytężony wysiłek dla podniesienia oświaty ogólnej. Bez szemrania znosić winniśmy te ciężary jakie nakłada na nas obowiązek propagandy oświatowej, bo od tego w pierwszym rzędzie zależy rozwój i przyszłość narodu.

Z. T.

Nowa współdzielnia mieszkaniowa.

„Zdobycz robotnicza“ w Radomiu.

W Radomiu, pod powyższą nazwą, zawiązała się współdzielnia mieszkaniowa na wzór niedawno powstałej w Warszawie. Spółdzielnia jest głównie przeznaczona dla robotników budowlanych. Z 1200 mieszkań tylko 200 przeznaczonych jest dla tych, którzy nie pracują w budownictwie. Członkowie pracować będą 11 godzin dziennie za 8 godzin otrzymywać będą płacę normalną, 3 zaś idzie na poczet udziału. Miasto i rząd dają na warunkach ulgowych grunt i fundusze. Dyrektorem współdzielni radomskiej został inż. Józef Świdziński.

Dzień roboczy w handlu.

Min. pracy opracowało projekt przepisów o godzinach otwierania i zamykania sklepów Min. spraw wewnętrznych opracowuje własne wnioski w tej sprawie, poczem nastąpią konferencje międzyministerjalne celem uzgodnienia obu projektów.

Pogłoski, jakoby min. przemysłu i handlu było za otwieraniem sklepów w niedzielę, są bezpodstawne.

Polska nawiązuje stosunki z Afganistanem

P. Józef Potocki udaje się do Afganistanu z pismem prezydenta Rzeczypospolitej.

W tych dniach udaje się do Kabulu, stolicy Afganistanu, kierownik referatu dalekiego wschodu min. spraw zagr p. Józef Potocki.

W Kabulu będzie p. Potocki przyjęty przez króla Afganistanu, któremu przedłoży odręczne pismo prezydenta Rzeczypospolitej wraz z notyfikacją objęcia prezydentury. Ponadto p. Potocki ma przygotować teren dla nawiązania normalnych stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Afganistanem.

Już w r. 1921 bawiła w Polsce misja afganistańska z gen. Walichanem na czele, jednakże Polska zajęta szeregiem pilnych zagadnień europejskich dopiero teraz zaczęła torować drogi swej polityce gospodarczej w krajach bliskiego i dalekiego Wschodu.

P. Potockiemu będzie towarzyszył w podróży przedstawiciel sfer gospodarczych, który miałby za zadanie zbadać możliwości naszego eksportu.

Przed wojną docierały do Afganistanu znaczne ilości polskich wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego. Obecnie Afganistan, będący w okresie przebudowy na wzór państw europejskich, stanowi o wiele pojemniejszy rynek zbytu niż przed wojną.

Przedstawiciel polski uda się do tego odległego kraju przez Marsylję, z Marsylji morzem do Indyj, gdzie wysiądzie w Bombaju. Stąd uda się koleją przez Peszawar do granicy indyjsko-afgańskiej. Od granicy do Kabulu, stolicy Afganistanu, podróż odbywa się na przestrzeni kilkuset kilometrów automobilami.

P. Potocki przybędzie do Kabulu około 20 lutego br.

Kiedy będziemy mieli monety złote?

Jedno z pism doniosło, że „bank polski otworzył przed kilku dniami nowe kasy dla wymiany obcych monet złotych na polskie“ i że „pierwsze monety złote 10 i 20 złotówki ukazały się już na rynku“. Jak się dowiadujemy, wiadomość tak jest błędna. Monety złote mogą być puszczone w obieg dopiero po przeprowadzeniu nowej reformy walutowej i ustaleniu nowej wartości złotego w złocie.

Nastąpi to nie prędko.

Okropna śmierć kolejarza pod parowozem.

Warszawa, 21 stycznia.

Wczoraj około godz. 3-ej po południu na terenie dworca wschodniego zdarzył się wstrząsający wypadek, który wywarł bardzo przygnębiające wrażenie śród pracowników kolejowych.

Starszy rewident pociągów, Albin Jankowski, mieszkający w Mrozach wraz ze swym pomocnikiem, ślusarzem Józefem Zielińskim (Kawęczyńska 31) zajęci byli naprawianiem t. zw. parnika, t. j. wozu, służącego do ogrzewania pośpiesznych pociągów pasażerskich. Wagon ten miał niebawem odejść w dalszą podróż, z gorączkowym pośpiechem dokonywano naprawy. Naraz Zieliński odkręcił wylot rury, prowadzącej do zbiornika i nagle buchnęły kłęby pary pokrywając gęstą zasłoną parnik i obu ludzi pracujących przy nim.

W tym samym czasie manewrował w pobliżu parowóz nr. 24, prowadzony przez maszynistę Józefa Furmankowskiego. Po chwili parowóz wjechał na tor, zajęty przez parnik i zaczął się dość szybko przybliżać. Nagle rozległ się przeraźliwy krzyk i huk zderzenia parowozu z wagonem.

Zieliński i Jankowski zniknęli pod lokomotywą.

Obaj nieszczęśliwi nie stracili jednak przytomności i uchwycili się kurczowo żelaznych części pod parowozem, aby nie dostać się pod palenisko. które mogłoby odrąbać ich pod koła lub zmiażdżyć.

W ten sposób parowóz wlókł na przestrzeni kilkunastu metrów obu kolejarzy, usiłujących uratować życie. Nagle Jankowski wypuścił ze zdrętwiałych dłoni wystającą część parowozu i runął.

Uderzony przez palenisko, upadł na szynę. W tej samej prawie chwili koła lokomotywy zgilotynowały mu głowę.

Zieliński zdołał utrzymać się i dzięki temu uniknął strasznej śmierci.

Na alarm nadbiegłych kolejarzy zatrzymano lokomotywę i dobyto z pod niej zmasakrowane zwłoki Jankowskiego i nawpół żywego i zakrwawionego Zielińskiego. Wezwano natychmiast lekarza kolejowego, który stwierdził u Zielińskiego złamanie 2 żeber z prawego boku, zerwanie skóry ze szczytu czaszki oraz ogólne potłuczenie.

Po nałożeniu opatrunku przewieziono ciężko rannego i nieprzytomnego Zielińskiego do szpitala kolejowego.

Jak rząd chce zwalczyć lichwę mieszkaniową.

Co o tem myślą właściciele domów, a co lokatorzy?

Projekt rządowy.

Ministerjum spraw wewnętrznych opracowało projekt rozporządzenia Prezydenta w sprawie walki z lichwą mieszkaniową który rozesłało już — jak zaznaczyliśmy — ministerjom do zaopinjowania. Zasady projektowanego rozporządzenia są następujące:

Właściciel domu (lub zastępca) obowiązany jest wynająć wolne mieszkanie każdemu, zgłaszającemu się o wynajęcie. Odmowa może nastąpić tylko z ważnej przyczyny. Rodzaj przyczyn wyszczególnią przepisy wykonawcze.

Żądanie za najem lub podnajem (sublokatorowi) mieszkań zapłaty lub świadczeń wyższych od dozwolonych przepisami ustawy o ochronie lokatorów — jest wzbronione. Również wzbronione jest żądanie lub przyjmowanie zapłaty za odstąpienie lub za wyrażenie zgody na wynajęcie mieszkania.

Upoważnia się zarządy gmin miejskich, liczących ponad 15 tys. mieszkańców do wprowadzenia przymusu rejestracji oraz obowiązku publicznego ogłaszania wolnych mieszkań. Prawo przymusu rejestracji w Warszawie służy ministrowi spraw wewnętrznych.

Sposoby rejestracji określą przepisy wykonawcze.

Winni przekroczenia przepisów (co do odmowy wynajmu lub oczywiście nadmiernych żądań) ulegną karze do 6 miesięcy aresztu i grzywny do 25 zł. lub jednej z tych kar.

Tekst projektu tego min. spraw wewn. przesłało do zaopinjowania związkowi stow. własności nieruchomej.

Opinja właścicieli domów.

Związek stow. własności nieruchomej przesłał p. ministrowi spraw wewnętrznych memorjał, w którym zaznaczono, że „projekt rozporządzenia znajduje się w jaskrawej i bezwzględnej sprzeczności z duchem całości i z treścią poszczególnych artykułów konstytucji“.

W dalszym ciągu swych wywodów właściciele domów wyrażają „przekonanie, że projekt rozporządzenia, sprzeczny w każdym swym artykule z konstytucją, kodeksem cywilnym i całem ustawodawstwem mieszkaniowem, sprzeczny wreszcie z życiem, lichwy mieszkaniowej bynajmniej nie ukróci, jest ona bowiem wtórnem zjawiskiem, spowodowanem przez przywilej udzielania ludności miejskiej mieszkań poniżej ceny kosztu i bez zniesienia tego przywileju usunąć się nieda“.

Opinja lokatorów.

Projekt rządowy nie został przesłany stowarzyszeniom lokatorów, te więc nie mogły się wypowiedzieć w tej sprawie.

Z rozmów jednak z zarządem stowarzyszeń w Sosnowcu i w Będzinie wywnioskowaliśmy, że każdy krok rządu, zmierzający do uzdrowienia zabagnionych stosunków, powitany będzie z radością.

Epidemja samobójstw.

Znów dwie ofiary więcej.

Od pewnego czasu w zastraszający wprost sposób mnożą się wypadki samobójstw i zamachów samobójczych. Przedewszystkiem godzą na swe życie młode kobiety, które spotykają zawody miłosne, chociaż należy dodać, że grają tu rolę i bezrobocie, drożyzna, brak mieszkań i tyle, tyle innych nabytków powojennych, które zmuszają niejednokrotnie ludzi do szukania ukojenia w śmierci.

I oto znów p. Marja Hermańska, lat 38, zamieszkała przy ulicy Narutowicza Nr. 38 w Sosnowcu, pod wpływem nieporozumień małżeńskich, napiła się esencji octowej. Denatkę przewieziono do szpitala kasy chorych.

Jednocześnie p. Benedykta Główecka, zamieszkała na Pogoni, przy ulicy Marjackiej 8, zameldowała w komisarjacie policji, że siostra jej, Janina, lat 22, telefonistka urzędu pocztowego w Sosnowcu, zamieszkała przy ulicy Wawel Nr. 10. wyszła z domu dn, 20 b. m., o godz. 12 w południe i dotychczas nie wróciła. Zachodzi podejrzenie, że Janina Główecka popełniła samobójstwo, gdyż wychodząc z domu. oświadczyła koleżankom, że odbierze sobie życie Nadto Janina Główecka wychodząc, pozostawiła treści kartkę: „Odbieram sobie życie przez utopienie się“. Z korespondencji znalezionej w papierach Główeckiej wynika, że spotkał ją zawód miłosny.

Policja rozpoczęła energiczne poszukiwania zaginionej.

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że zwłoki J Główeckiej znalezione zostały na zalanych łąkach pod hutą Staszyc. Jednocześnie wyjaśniło się, że powodem samobójstwa była groźba redukcji, o czem G. zawiadomiła listownie dwie koleżanki.

Kronika.

KALENDARZYK.

Styczeń 22 Sobota

Dziś Wincentego
Jutro Rajmunda
Wschód słońca 7.31.
Zachód „ 4.04.

Z teatrów.

Teatr miejski.

W sobotę dn. 22 stycznia wieczorem o godz 8-mej, głośna sztuka J Gordina p. t. „Bóg, człowiek i szatan“. W niedzielę popoł. o godz. 4-ej po raz ostatni „Bóg, człowiek i szatan“. W niedzielę wieczorem słoneczna komedja D. Nicodemiego „Swit, dzień i noc“, gościnny występ pp. Ewy Ludwiżanki i Stefana Wrąckiego.

W poniedziałek, dnia 24 w Dąbrowie w sali „Kometa“ „Bóg, człowiek i szatan“.

W środę, dnia 26-go w Będzinie w sali „Corso“ popoł. o godz. 4-ej baśń fantastyczna „Jaś i Małgosia“, wieczorem o godz. 8,15 wiecz głośna sztuka J. Gordina „Bóg, człowiek i szatan“.

W próbach sensacyjna sztuka Arnolda Ridleya „Pociąg Widmo.

„Pawie Oko“.

Dzisiaj premjera karnawałowej rewji „Na całego“! Program składa się z najcelniejszych numerów pięciu programów. Udział całego zespołu z Olenicką na czele. Nowe aktualne kino sosnowieckie.

Dwa przedstawienia o 7,15 i 9,15, w niedzielę „Na całego“ o 5.15, 715 i 915

Nowy cennik. Komisja cennikowa przy magistracie miasta Sosnowca uchwaliła nowy cennik:

mąka żytnia 70 proc. — 61,5 gr. klg.
mąka żytnia 50 proc. — 67,5 gr. klg.
chleb żytni 70 proc. — 57,5 gr. klg.
chleb żytni 50 proc. — 63,5 gr. klg.
mięso wieprzowe — 3 zł. klg.
schab — 3,40 zł. klg.
słonina I gatunku grub. ponad 6 cm — 4 zł. klg.
słonina II gatunku grub. od 4—6 cm. — 3,60 zł. klg.
słonina III gatunku grub. do 4 cm. — 3,20 zł. klg.
mięso wołowe — 2,40 zł. klg.

Z powyższego cennika wynika, że mąka i chleb podrożały o 1 grosz na klg., mięso wołowe o 40 groszy na kilogramie, a mięso wieprzowe staniało o 30 groszy i schab o 40 groszy na kilogramie.

Na kursy samorządowe przy wolnej wszechnicy polskiej w Warszawie sejmik powiatowy deleguje kilkunastu pracowników gminnych, którzy pobierać będą podczas pobytu na kursach całkowice płace obecne.

Wszyscy się uczą... Starosta będziński, p. Olpiński wyjechał do Warszawy na dwutygodniowe kursy dla starostów, urządzone przez min. Składkowskiego.

Co 10 minut mają odchodzić autobusy z Sosnowca do Będzina i z powrotem na zasadzie rozporządzenia p. starosty. Za każdego pasażera ponad normę oznaczoną w koncesji, ściągano wczoraj po 1 zł. kary.

Regulacja ruchu kołowego. Z polecenia komendy policji, 3-ci komisarjat w Będzinie, wyznaczył na rogu ulic Małachowskiego i Sączewskiej, specjalnego policjanta z czerwonemi oznakami na rękawach do regulowania ruchu kołowego.

Z uniwersytetu ludowego w Sosnowcu. W dn. 26, 27, 28 i 29 b. m. od godz. 6 do 8 wieczorem odbywać się będą zapisy na wszystkie kursa nowowstępujących słuchaczów i słuchaczek do miejskiego uniwersytetu ludowego, przy którym istnieje specjalny kurs nauk handlowych i społecznych. Przy zapisie należy przedstawić ostatnie świadectwo szkolne.

Początek wykładów d. 3-go lutego o g. 6 wiecz.

Koncert uczniowski. W niedzielę 30 b. m. sekcja muzyczna koła samopomocy uczniów gimn. państwowego w Dąbrowie urządza w resursie koncert na kolonje letnie dla niezamożnych uczniów.

Zabawa pracowników miejskich. W d. 1 lutego w teatrze miejskim w Sosnowcu związek zawodowy pracowników miejskich urządza zabawę taneczną. Przygrywać będzie orkiestra wojskowa 23 p. a. p. Początek o godz. 8 wieczorem. Komitet zaznacza w zaproszeniach, że uczestnicy zabawy, mogą być ubrani skromnie

Bal i zabawa dla dzieci. Dziś t. j. w sobotę, w lokalu ochronki na Górze Zamkowej, staraniem gimnazjum zgromadzenia kupców i liceum handlowego w Będzinie, odbędzie się wielki doroczny bal, dochód z którego przeznaczono na wpisy dla niezamożnych uczniów tegoż gimnazjum. Wejście za zaproszeniami. Początek o godz. 9-ej wiecz.

Następnego dnia t. j. w niedzielę w tym samym lokalu, odbędzie się zabawa dla dzieci szkół średnich męzkich i żeńskich, urozmaicona solowymi popisami młodej dziatwy. Początek zabawy o godzinie 4-ej po poł.

Strajki. Z powodu niedokonania wypłaty w czwartek, robotnicy, zatrudnieni przez firmę Jaskulski i Lubiński przy budowie kolei Jezor — Renard porzucili pracę. Wypłaty dokonano wczoraj i roboty wznowiono.

W Porębie na kop. Stanisław robotnicy zastrajkowali, domagając się podwyższenia płacy.

Sztandary i odezwy komunistyczne w Będzinie. Komuniści zawiesili sztandary swoje na baszcie zamkowej, na szosie czeladzkiej i na kominie starej cegielni koło Koszelewa. Policja sztandary usunęła, a przy sposobności zaaresztowała niejakiego Wienera, przy którym znaleziono kilkadziesiąt odezw komunistycznych

Komuniści przy pracy. W hucie „Milowice“ kontroler walcowni, p. Stanisław Jędrusik, znalazł odezwę komunistycznej partji polski zatytułowaną „Towarzysze Purman i Ziarski na wolności“.

Jednocześnie w nocy z dnia 20 na 21 stycznia r. b. przy zbiegu ulic Okrzei i Północnej jacyś komuniści usiłowali wywiesić sztandar z napisem: „Cześć pamięci towarzysza Lenina“. Na widok zbliżającego się patrolu policji komuniści uciekli, pozostawiając na miejscu sztandar.

Fałszywe 5 złotych. Policja zatrzymała p. Edwarda Dąbka, mieszkańca Czarków, powiatu pinczowskiego, który usiłował puścić w obieg fałszywy banknot 5 złotowy, wręczając go p. Bronisławowi Szulcowi, ul. Wysoka Nr. 4 w Sosnowcu.

Turniej szachowy w Sosnowcu. Po 6-iu rundach rezultat gry przedstawia się, jak następuje: p. Goldminc 5; pan A. Jasny i p. prof. Zawadzki 3 i pół (2); p. I. Jasny 3 (3); p. Redlic 3 (1); p. Zylberberg 3; p. Merin 2 i pół; p. dr. Szeniawski 1 i pół (3); p. Stryj 1 (3); p. Halpern 0 (3); pp. Ingster i Kimelman 0 (2). W nawiasach partje do ilości 6-ciu, brakujące.

Partje p. Goldminc — d-r. Szeniawski i p. Goldminc — prof. Zawadzki zostały zakończone remisowo; partję d-r. Szeniawski — A. Jasny wygrał p. A. Jasny.

Dziś o godz. 8-ej wieczór zostanie rozegrana m. in. partja: prof. Zawadzki — I. Jasny.

Symulowany napad. Pod takim tytułem umieściliśmy w „Expresie Zagłębia“ wiadomość o napadzie na mieszkanie p. Jadowskiej w kolonji Kazimierz pod Strzemieszycami.

Do redakcji naszej przybył p. Jadowski i oświadczył, że napad istotnie miał miejsce i to nie o godz. 7 wieczorem, lecz o 11 przed południem. Gdy żona jego zajęta była obliczaniem wydatków, ktoś ścisnął ją z tyłu za gardło, a następnie omotał jej głowę chustką. Gdy p. Jadowska zdążyła uwolnić się od chustki i rozejrzała się po pokoju, ujrzała, że jest porozrzucane i skonstatowała brak pieniędzy w sumie 390 zł.

P. Jadowski zaznaczył, że są świadkowie, którzy widzieli uciekających napastników, a nawet jeden ze świadków oświadczył, że mógłby poznać jednego z nich, gdyż słyszał, jak dopytywali się o mieszkanie, na które zamierzali dokonać napadu.

Z 2-go piętra na bruk. Onegdaj o godz. 8 wieczorem spadł z 2-ego piętra domu Nr. 2 przy ul. 1 Maja w Sosnowcu Berek Brauner, epileptyk. Skutkiem otrzymanych ran, nieszczęśliwy zmarł w dniu wczorajszym.

Brak cenników. Policja odwiedziła sklepy p. Pinkusa Pomarańcza, ul. Pańska 15 w Sosnowcu, i p. Hindy Kokotek, Sienkiewicza Nr. 21 w Sosnowcu i spisała protokuły o braku cenników.

Pożar. W suterynie, należącej do Moszka Kolędy, przy ulicy Modrzejowskiej Nr. 47, zapaliły się wióry. Ogień ugaszono przed przybyciem straży ogniowej.

Amatorzy cudzych kur i gęsi. Do komórki, należącej do Katarzyny Klanich, przy ulicy Dalekiej Nr. 15 w Sosnowcu, zakradli się jacyś złodzieje i po oderwaniu kłódki ukradli 4 kury i kaczki wartości 30 zł.

Pobicie. P. Kalma Akierman, zamieszkały w Sosnowcu przy ulicy Warszawskiej 22, w przystępie złego humoru pobił p. Franciszka Stępienia, ulica Pańska Nr. 40, w Sosnowcu. Sprawę skierowano do sądu pokoju.

Znów kradzież roweru. P. Józef Pryt, szeregowiec 73 p. p. z Katowic, pozostawił swój rowel wartości 100 zł w korytarzu kina „Udziałowego“. Gdy po chwili wrócił, stwierdził ze smutkiem, że jakiś złodziejaszek przywłaszczył sobie jego rower, wobec czego p. Pryt musiał powrócić do Katowic koleją.

Z rady miejskiej w Dąbrowie.

Środowe posiedzenie rady miejskiej w Dąbrowie rozpoczęło się od sprawy torebkowej, pewna bowiem część radnych nie chce zapomnieć o napisie na torebkach gwiazdkowych dla dzieci szkół powszechnych, który głosił, że pochodzą od socjalistycznej rady. Nad protestem rada przeszła do porządku dziennego i zajęła się sprawami gospodarczemi.

Postanowiono jednomyślnie pożyczkę od skarbu państwa przez przelew do kasy miejskiej podatku państwowego od nieruchomości.

Uchwalono wypłacić za place zabrane przy regulacji ulic 1034 zł. 30 gr. i za zniszczone ziemiopłody 104 zł. 47 gr.

Sprawa urządzenia kanalizacji t. zw. rozdzielczej z funduszu pożyczki ulenowskiej, została uchwalona głosami radnych socjalistycznych.

Dalej postanowiono zbudować ulicę Górniczą kosztem 50.025 zł., nabyć 2 części parceli przy ul. Kr. Jadwigi od gminy ewangelickiej za 3491.50 zł. i zwolnić od podatku od lokali za r. 1925 i za poprzednie lata tych, co nie zarabiali wówczas 80 zł. miesiecznie.

Ostatni punkt dotyczył statutu sierocińca w Ząbkowicach, który przeszedł na własność miast Zagłębia. Statut zatwierdzono, a regulamin opracuje specjalna komisja.

O nowe gwarancje dla Polski.

PARYŻ. 21.I. Deputowany lewicowo - radykalny Marcel Plainsant oświadczył dziś w „Intransigeant", że nowe gwarancje dla granic Polski i państw środkowo-europejskich, stają się koniecznością nieodzowna. Granice europejskie powinny być uwiecznione w obecnym stanie. Połączenie Austrji z Niemcami musi być raz na zawsze uniemożliwione. Pozatem powinno nastąpić umiędzynarodowienie Dunaju, Renu i Niemna.

Giełda.

Waluty i dewizy: Dol. St. Zjedn. 8.98 — 9.00 — 8.96; Belgja 125.50 — 125.81 — 125.19; Holandja 360.80 – 361.70 — 359.90; Londyn 43.78—43.89 — 43.67; — Nowy Jork 9.00 — 9.02 — 8.98; Paryż 35.88 — 35,94 — 35.76; Praga 26.72½ — 26.79 — 26.66; Szwajcarja 173.70—174.13 — 173.27; Włochy 3915. — 39.25 — 39.05; Wiedeń 127.13—127.45 – 126.81. Stokholm 241.10 — 241.70 — 240.50.

Składy broni i amunicji.

WILNO, 21.I. Po aresztowaniu posłów Hołowacza i Miotły, w ręce władz bezpieczeństwa wpadł niezmiernej wagi dokument, zawierający plan rozmieszczenia składów amunicji. Charakter planu wskazuje, że nie był on opracowany przez dyletantow, lecz przez fachowców wojskowych.

W związku z dokonanemi rewizjami w szeregu wsi, które miały służyć jako punkty zborne amunicji, policja natrafiła na kilka takich składów nad granicami sowieckiemi. Broń i amunicję skonfiskowano.

Ministerjum poczt i telegrafów.

Ukazał się Nr. 5 „Dziennika Ustaw", który ogłasza dekret prezydenta o utworzeniu nowego ministerjum poczt i telegrafów. Nominacja posła Bogusława Miedzińskiego na ministra poczt została również ogłoszona wieczorem.

Biedni obrońcy uciśnionych.

WILNO, 21.I (A.W) „Dziennik Wileński" informuje iż na rachunku osobistym aresztowanych posłów Hromady w Białoruskim Banku Kooperatywnym znajdowały się poważne sumy w dolarach, stanowiące prywatną własność posłów Taraszkiewicza, Rak-Michajłowskiego, Wołoszyna i Miotły. Każdy z tych posłów, pisze „Dzienik Wileński" uczułał sobie po 4—6 tys. dol.

Metody walki z handlem kobietami i dziećmi.

Prostytucja jako włóczęgostwo i żebractwo.

W ministerjum pracy odbyło się posiedzenie rady opieki społecznej, w którem wzięli udział przedstawiciele zainteresowanych ministerjów, licznych województw, miast, sejmików i instytucyj społecznych.

Rada omawiała metody walki z handlem kobietami i dziećmi oraz projekt ustawy o zwalczaniu nieobyjczajności publicznej i chorób wenerycznych.

Rada opieki społecznej wypowiedziała się za ustawowem zniesieniem reglamentacji policyjnej prostytutak i zamknięcia domów publicznych.

Względem osób, ciągnących zysk z prostytycji, mają być stosowane jaknajsurowsze kary, a kobiety upadłe winny być kierowane do domów dobrowolnej i przymusowej pracy.

Osoby, uprawiające prostytucję, winny podlegać przepisom o włóczęgostwie i żebractwie, z zastrzeżeniem zdwojenia kar, gdy chodzi o młodzież.

Rada opieki społecznej wypowiedziała się wreszcie za rejestrowyniem chorób wenerycznych, jako zakaźnych i za przymusowem leczeniem chorób wenerycznych dla obojga płci.

Represje rządu litewskiego.

Po komunistach przyszła kolej na faszystów.

KOWNO, 21.I. (A. W.) Wielką sensację w kołach parlamentarnych wywołał nakaz zamknięcia trzech wojskowych pism faszystowskich wraz z równoczesnem aresztowaniem ich redaktorów. Jak wiadomo, pisma te zamieściły ostatnie gwałtowne ataki na rząd obecny. W związku z tem rozeszły się pogłoski, iż wojskowe swery faszystowskie na Litwie przygotowywały nowy przewrót wojskowy.

W związku z tem wojskowy komendant Kowna upoważnił Eltę do podania wiadomości, iż władze nie udzielały żadnych informacji o charakterze tych aresztowań, wobec czego informacje o nich podane zostały w prasie na odpowiedzialność samych redakcji.

Drobne ogłoszenia.

Nowe plotki niemieckie.

Briand za oddaniem Pomorza?

BERLIN. 22.I. Agencja „Telegraphen - Union" rozesłała następujący komunikat z Paryża: „Polska a sprawa granic wschodnich. Oświadczenie Brianda,. Jak się obecnie okazuje, poruszono na komisji spraw zagranicznych izby deputowanych, podczas dyskusji nad oświadczeniem Brianda, sprawę granic polsko-niemieckich. Briand zainterpelowany, czy współpraca polsko-francuska nie sprzeciwia się porozumieniu niemiecko-francuskiemu, odpowiedział, że chodzi tu o dwa odmianne zupełnie zagadnienia.

Według jego osobistego zdania dojdzie również do porozumienia polsko - niemieckiego.

Na zapytanie, czy w Thoiry Stresemann zwrócił mu uwagę na konieczność zmiany granic polsko-niemieckich, Briand odpowiedział twierdząco. Następnie jednak Briand miał oświadczyć Stresemannowi że ostatecznego wyjścia zagadnienia granic polsko-niemieckich należy szukać w rekompensatach, których Niemcy gotowe byłyby udzielić Polsce wzamian za zgodę na tę zmianę.

Churchill chwali Mussoliniego, a gani bolszewizm.

RZYM, 21.I. (A.W.) Kanclerz skarbu Churchill przyjął w dniu wczorajszym w gmachu poselstwa angielskiego włoskich i zagranicznych dziennikarzy w obecności których wygłosił przemówienie. Churchill stwierdził, iż wzajemne stosunki pomiędzy Anglą a Włochami zawsze bardzo przyjazne od czasu ujęcia władzy przez faszyzm jeszcze bardziej się zacieśniły. Churchill chwalił Mussoliniego stwierdzając, iż jego polityka ma na celu jedynie dobrobyt narodu włoskiego. Zapytywany o przebieg jego rozmów rzymskich z Mussolinim i ministrem skarbu Volpin, Churchill zasnaczył, iż pertraktował w sprawie sytuacji emigracyjnej robotników włoskich i sytuacji robotników we Włoszech. Na zapytanie co do stosunku do bolszewizmu Churchill oświadczył, iż jest zdecydowanym wrogiem jego rozkładowego działania, największego wroga współczesnego społeczeństwa. W Anglji, twierdzi Churchill, udało się nam zapobiec niebezpieczeństwu bolszewickiemu, jakkolwiek nigdy nie występowało ono tak groźnie jak u innych narodów.

Akcja wojenna w Chinach.

PEKIN 21.I. (A.W.) Działalność na froncie kantońskim w okolicach na południe i południowo-zachód od Szanghaju jest coraz bardziej ożywiona. Kontrofensywa wojsk gen. Sun Czuan Fana została sparaliżowaną, przyczem Kantończycy ponownie zdołali przerwać front przeciwnika. Jednocześnie w okolicy Hing Lang o 150 klm. na północ od Hań Kou toczą się zacięte walki.

Flota europejska na wodach chińskich.

PEKIN. 21.I (A.W.). Z kół zbliżonych do poselstwa angielskiego informują iż przybywa tu nowa eskadra floty angielskiej, złożona z 2 krążowników, 4 kanonierek i 3 kontrtorpedowców. Ma także w ciągu dni najbliższych wpłynąć na Żółte Morze eskadra portugalska złożona z 3 statków wojennych. Portugalja jest jedynem państwem, które się zsolidaryzowało bez zastrzeżeń tak z memorandum angielskiem go ministerstwa spraw zagranicznych jak też i z wojenną polityką interwencyjną w Chinach.

Drukarnia Handlowa R. MONSIORSKI, Będzin, Plac 3-go Maja 4. — Telefon 84.